

Jernbaneverket RN
Infrastruktur og trafikkstyring Bodø- Rognan

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 15-03

Jernbaneverket RN
Infrastruktur og trafikkstyring Bodø- Rognan

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr. 15-03
Arkivkode: 03/191 – T 631
Revisjonsdato: 27. & 28.08.03
Foretak: Jernbaneverket (JBV)
Avdeling Region Nord (RN)
Kontaktperson: Einar Sortdal, Tone Helde

Rapportens innhold :

Denne rapporten beskriver de avvik som ble konstatert og de observasjoner som ble gjort ved revisjon med inspeksjon av infrastrukturens tilstand og trafikkstyring langs strekningen Bodø-Rognan langs Nordlandsbanen.

Hovedkonklusjon:

Strekningen Bodø- Rognan har mange planoverganger; disse er kartlagt og tiltak er skissert og prioritert i Hovedplan fra mai 2002. I tillegg til den risiko planovergangene representerer, er folk i sporet et omfattende problem langs denne strekningen, uten at tiltak for dette er systematisk vurdert og planlagt.

Med unntak av planovergangene og andre forhold påpekt i denne rapporten, og basert på de stikkprøver som ble tatt, var infrastrukturens tekniske tilstand rimelig god og trafikkstyringen tilfredsstillende.

Utarbeidet dato:

Sign.:

Rannveig Hiis Hauge
Revisjonsleder

Godkjent dato:

Sign.:

Erik Ø. Johnsen
Direktør

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Omfang
4. Avvik
5. Observasjoner
6. Andre forhold
7. Gjennomføring

Vedlegg

1. Dokumentunderlag for revisjonen
2. Verifikasjoner/stikkprøveuttak foretatt under revisjonen
3. Framdriftsplan vedrørende slutføring av revisjonsprosessen

1. Innledning

Formålet med revisjonen var å vurdere infrastrukturens tilstand og trafikkstyringen langs strekningen Bodø – Rognan, med vekt på bl.a planoverganger og kommunikasjons-muligheter i henhold til krav til sikkerhetsstyring nedfelt i jernbaneloven med tilhørende forskrifter.

Revisjonen ble gjennomført 27. og 28. august 2003.

Begrepet trafikkisikkerhet brukes i denne rapporten i samsvar med definisjonen i kravforskriften § 1-2 og omfatter teknisk sikkerhet (materiellsikkerhet), operasjonell sikkerhet og beredskap.

Rapporten omhandler avvik og observasjoner som er avdekket under revisjonen.

- AVVIK defineres som mangel på overholdelse av krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjemann.

For avvik pålegges gjennomføring av korrigerende tiltak for å oppfylle de krav som ikke er oppfylt. Dette er et enkeltvedtak som kan påklages til Samferdselsdepartementet. For observasjoner forventer Statens jernbanetilsyn en tilbakemelding om hvilke vurderinger som er gjort og beskrivelse av eventuelle korrigerende tiltak som er gjennomført.

Forholdene ble lagt godt til rette for revisjonsgruppen og berørt personell viste samarbeidsvilje og åpenhet.

Selve avviksforholdet er beskrevet under overskriften ”avvik”. I tillegg er det gitt kommentarer for å forklare, utdype eller begrunne avviket.

Statens jernbanetilsyn har ikke etablert en generell ordning for klassifisering av avvik. I henhold til internkontrollprinsippet må virksomheten selv vurdere hvilke forhold som må gis særskilt prioritet.

2. Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter var basis for revisjonen:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven)
- Forskrift 5. februar 2003 nr. 136 om tillatelse til å drive jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m., samt tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet (tillatelsesforskriften).
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1334 om krav til jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (kravforskriften).

- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1335 om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften).

2.2 Bedriftsinterne krav

Styrende dokumenter for de reviderte aktiviteter som vist i vedlegg 1.

3. Omfang

Revisjonen omfattet en inspeksjon langs strekningen Bodø – Rognan, samt intervjuer og dokumentgranskning vedr. infrastrukturens tilstand, trafikkstyring og sikkerheten langs strekningen.

4. Avvik

Avvik 1:

Folk i sporet er et omfattende problem, både på stasjoner og ellers langs sporet. Tilstrekkelig tiltak er ikke gjennomført, og det er ikke foretatt en helhetlig risikovurderinger av forholdet.

Avvik fra:

Kravforskriften § 5-1 som sier: ” Den som driver jernbanevirksomhet skal planlegge og gjennomføre analyser som er nødvendig for å identifisere forhold som kan føre til tap av menneskeliv eller alvorlig personskaade.

Slike analyser skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser. ...

Resultatene fra analysene skal brukes med sikte på å redusere risiko for tap av menneskeliv eller for alvorlig personskaade.

Det skal etableres og vedlikeholdes et dokumentert oppfølgingssystem som viser hvordan virksomheten sikrer at formålet med analysene og resultatene av disse blir ivaretatt. ”

Kommentarer:

Dette begrunnes i følgende forhold:

1. På Fauske stasjon er det en jevn strøm av folk som krysser sporet. Under revisjonen observerte vi ti passeringer i løpet av ca 15 min, og det ble anslått å være mellom 50 og 100 passeringer i døgnet. Personale stasjonert ved Fauske opplyste at de flere ganger hadde sett folk krype under godstog ved stasjoner. Området er helt åpent, og det er 100 m til nærmeste overgang; postterminal og boligfelt ligger på andre siden av stasjonen.
2. På Bodø stasjon opplyses det å være problem med folk i sporet; stasjonen har ikke inngjerding.
3. På Rognan stasjon er det også trafikk over sporet av folk til fabrikk ved stasjonen. Denne trafikken var imidlertid noe redusert etter et informasjonstiltak.
4. Badeplass ved Nordvik ligger på utsiden av sporet, og om sommeren ble det opplyst å være betydelig trafikk over skinnegang.
5. Generelt er det en del ”villkryssing” langs sporet; noe som var tydelig med opptråkkede stier, heller og trapper og lignende som var laget ned mot skinnegangen.

Folk i sporet rapporteres ved denne strekningen i liten grad i Synergi. Intervjuet personell begrunnet dette med at omfanget var alt for omfattende til at det var mulig å avsette nok tid til å registrere forholdene i Synergi. Jernbaneverket får derfor ikke brukt sin egen systematikk som ligger i behandling av Synergi-registreringer. Over en periode på ca 14 dager er det imidlertid i ett tilfelle telt opp og registrert i Synergi folk i sporet i stasjonsområdene, for å få en indikasjon av omfanget.

Ut over dette er det ikke foretatt noen kartlegging eller helhetsvurdering av hvor kritisk ferdsel i spor er på de ulike strekninger, og det er ikke satt opp noen helhetlig plan for tiltak. Det veldige omfanget av folk i sporet langs denne strekningen, tilsier at denne aktiviteten er mer sikkerhetskritisk her enn andre steder, og at det derfor er naturlig å foreta en helhetlig risikovurdering av problematikken for de forskjellige områder langs strekningen, inkludert en vurdering av hvilke tiltak som er mest effektive.

Avvik 2:

Togmeldingstelefon fungerer ikke tilfredsstillende.

Avvik fra:

Togfremføringsforskriften **kapittel III punkt 4.6 første ledd** som sier: ” Togmeldingstelefon er telefon som kan brukes for meldinger med samme signaler som beregnet for signaltelegraf. ”

Kommentarer:

Det kom fram under revisjonen at flere opplevde togmeldingstelefonens tekniske stand som dårlig, på den måten at det var vanskelig å tolke sendte signaler. Dette er aktuelt ved stasjoner uten signaltelegraf, bl.a Rognan stasjon. Signaltelegrafer er planlagt innkjøpt høsten 2003 for de stasjoner som mangler dette.

Avvik 3:

Signalbildet ved Fauske stasjon er ikke synlig for alle tog.

Avvik fra:

Kravforskriften **§ 14-4 bokstav l** som sier: ” Signaler skal plasseres slik at det går klart fram hvilke spor signalene gjelder for, og signalbildet skal være synlig for togets fører i god tid før signalpassering. ...”

Kommentarer:

A-signal i nordenden av Fauske stasjon er vanskelig å se, da andre elementer forstyrrer sikten fra toget til signalet. Etter revisjonen ble det opplyst at saksbehandling for korrigerende tiltak allerede er igangsatt.

Avvik 4:

En del km-merker og alle halvkm-merker mangler langs strekninger.

Avvik fra:

Kravforskriften **§ 3-1 første ledd** som sier: ” Den som driver jernbanevirksomhet skal sørge for at det utøves sikkerhetsstyring i virksomheten og at det etableres et system for sikkerhetsstyring. Systemets omfang, innhold og dokumentasjon skal være tilpasset virksomhetens behov og den aktivitet som drives.”

Kommentarer:

Hver halve og hele kilometer langs traséen skal merkes, i hht. Jernbaneverkets eget regelverk JD 530, kap. 5, § 2.3.1. Mangelfull km-merking langs Nordlandsbanen ble påpekt allerede i Jernbanetilsynets revisjon 3-99. Etter revisjonen ble det opplyst at saksbehandling for korrigerende tiltak allerede er igangsatt.

5. Observasjoner

Observasjon 1:

Trafikkutøver uttrykte bekymring over at enkelte holdeplasser og stasjoner har for kort plattform. Det gjelder Mørkved langs revidert strekning, samt også Polarsirkel, Bolna og Hjartås, ifølge lokomotivførere.

Observasjon 2:

Prosjekt for planoverganger opererer som en egen enhet, som virker lite forankret i den faste organisasjonen. Banesjef har formelt ansvaret, men er ikke løpende oppdatert i utvikling i prosjektet. Videre uttrykte også oppsynsmenn med lokalkunnskap under revisjonen at de ikke er tilstrekkelig involvert, men ble så innkalt til møte i prosjektet på sluttet av revisjonen.

6. Andre forhold

Det er ikke notert forhold av betydning utover det som er beskrevet i øvrige deler av rapporten.

7. Gjennomføring

Formøte ble ikke avholdt.

Åpningsmøte ble avholdt 27. august 2003.

Intervjuer og verifikasjoner ble gjennomført 27.08. og 28.08.

Avsluttende møte ble gjennomført 28.08.03 med oppsummering og presentasjon av resultatene.

Vedlegg 1

Dokumentunderlag

Nedenfor er listet dokumenter som var av betydning som dokumentunderlag for revisjonen i tillegg til Jernbaneloven med tilhørende forskrifter.

Dokumentnr.	Dokument	Utgave/Rev.	Kommentar
	Tiltaksplan for planoverganger, Trondheim- Bodø	August 2001	
	Hovedplan for planovergangstiltak, Rognan- Bodø	Mai 2002	
2-RN-Fo-01	Visitasjon, kontroll og revisjon	01.05.01	
2-RN-Fo-04	Bestilling og tildeling av sportilgang for arbeider i og ved spor	05.04.02	
2-RN-Fo-02	Arbeidsinstruks for administrasjonsvakt	01.06.01	
2-RN-900-01	Driftsberedskap på Nordlandsbanen	01.05.01	
2-RN-900-02	Instruks for lokal administrativ vakt	01.05.01	
	Trinnvis beredskap ved kraftig regnvær og snøsmelting	12.12.02	
	Driftskontrakt 2003 Nordlandsbanen, kapittel E	20.02.02	
	Synergi- kort saksrapport med tiltak RN, banenr. 1341 og 1350	01.01.01.- 10.07.03	
	Synergi- kort saksrapport med tiltak Trafikkforvaltning, banenr. 1341 og 1350	01.01.01.- 10.07.03	
	Synergi- kort saksrapport med tiltak Produksjon Nord, banenr. 1341 og 1350	01.01.01.- 10.07.03	
	Organisasjonskart for Nordlandsbanen	Mai 2003	
	Organisasjonskart for Trafikkforvaltning Nord	01.04.03	
	Utdrag fra Regionshåndboken 2-RN, kapittel 7.2, 6.3.1 og 6.3.2	01.10.02	
1A	Utdrag, ansvarsbeskrivelse for Trafikksjef	01.05.03	
2-TF	Utdrag fra Håndbok for trafikkforvaltning, ansvarsbeskrivelser til trafikkforvaltningen Nord	01.04.03	
1B-Tr	Utdrag, instruks for togledertjenesten og togekspeditørtjenesten	01.04.03 og 01.01.03	

Verifikasjoner/Stikkprøveuttak

Det ble foretatt en inspeksjon langs strekningen Bodø- Rognan, ved at strekningen først ble inspisert fra togførerrom og deretter ble enkelte steder inspisert ved besøk/ visitasjon. Det gjelder følgende steder:

km	Beskrivelse	Merknad
650,409	Planovergang hvor veien kommer på skrå; liten sikt	Planlagte tiltak er å heve veien, 2. prioritet
651,23	Planovergang med lys & lyd, uten bom	Hendelse med rødlyspassering dato?, ingen tiltak planlagt, 3. prioritet
669,872	Planovergang med svært dårlig sikt pga tunneler i begge retninger	Ulike tiltak skissert, 1. prioritet
678,462	Planovergang med ekstremt dårlig sikt pga kurve og kupert terreng	Planlagt nedlagt, 1. prioritet
681,704	Planovergang med dårlig sikt	Planlagt nedlagt, 1. prioritet
Ca 689,	Badestrand på utsida av linjen; område med omfattende passeringer/ folk i spor	Kommunen har planlagt kulvert, 2. prioritet
694,7	Planovergang til privat hus/hytte	Hendelse med påkjørt bil
Ca 715	Valle Kvalvåg	5 planoverganger nedlagt og erstattet med bro og ny vei
	Rognan stasjon	
	Fauske stasjon	
	Bodø stasjon	

Vedlegg 3

Oppfølging av revisjonen

Aksjon:

Frist:

Statens jernbanetilsyn utarbeider rapportutkast	15.09.03
Virksomheten kommentarer utkast (i møte)	01.10.03
Statens jernbanetilsyn sender rapport	25.10.03
Virksomheten oversender plan for gjennomføring av korrigerende tiltak	15.11.03